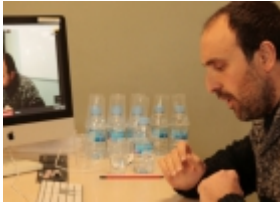

L'ateisme a Europa en una època d'ignorància

Dll, 16/02/2015 per Catalunya Religió

(*OBS Blanquerna*) Així de contundent es mostrà el filòsof **Ignasi Boada** aquest divendres en el seminari 'Ateisme i religió a Europa' organitzat per l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura en el marc del programa europeu Religion in the Shaping of European Cultural Identity ([RISECI](#)). Una jornada dedicada a reflexionar sobre l'ateisme en les expressions culturals de l'Europa contemporània que ha comptat amb un enfocament multidisciplinar i ponents de diferents punts de la geografia europea.

L'acte ha començat amb la conferència del doctor en filosofia, Ignasi Boada, qui ha reflexionat sobre el pessimisme de Schopenhauer en la narrativa de **Thomas Mann**. Després d'exposar i contextualitzar el pensament d'ambdós autors, Boada ha afirmat que l'Europa actual, a diferència de l'Europa del segle XIX, està marcada per la tecnologia i el nihilisme. En aquest sentit, "la pregunta sobre el sentit últim de l'existència ja no es pot plantejar perquè ni tant sols disposem del llenguatge per fer-ho. La nostra, doncs, no és l'època del cinisme sinó la de la ignorància".

Feliciana Merino, directora del Centre "Maryam" d'Estudis de la Dona Edith Stein, s'ha mostrat més optimista i ha presentat la figura de la filòsofa **Edith Stein** com a model per a l'Europa actual. Proclamada co-patrona d'Europa per **Joan Pau II**, morí als camps d'extermini de l'Holocaust nazi després d'un procés de conversió al cristianisme. Per a Merino, "el personatge d'Edith Stein és de gran rellevància a l'actualitat, ja que el món contemporani està caracteritzat pel secularisme i la fragmentació. Stein és el testimoni de què encara hi ha lloc per a l'esperança". En aquest sentit, "la recerca de la veritat, l'entesa entre religions i el diàleg amb el pensament contemporani són aspectes que marcaren la vida d'Edith Stein i que poden oferir-se com un camí per a què Europa integri el seu passat, present i futur", ha afirmat Merino.

Seguint amb la reflexió filosòfica i política, el director de la Càtedra Ferrerter Mora de Pensament Contemporani de la Universitat de Girona, **Joan Vergés**, ha afirmat que *El príncep* de **Maquiavel** i *Utopia* de **Thomas Moore**, són els dos llibres bàsics per entendre l'Europa actual en què Déu no és important des del punt de vista polític o sociològic. A *El Príncep* la religió es presenta com un instrument al servei del dirigents per fer que els ciutadans siguin obedients. A *Utopia*, Thomas Moore, imagina una illa fantàstica en la que tothom viu feliç. Aquí la tolerància religiosa serveix per preservar la pau i la unitat. Segons Vergés, "aquests dos llibres, de manera diferent, creen les condicions per a l'Europa actual on Déu no és important des del punt de vista polític o sociològic".

La presència interreligiosa ha estat gràcies a **Cristóbal Martín**, artista sufí i escultor, qui ha fet una xerrada sobre l'ateisme com a oportunitat en la literatura clàssica musulmana. En un plantejament provocador, ha afirmat que els

musulmans “som incapaços d’imaginar-nos Déu. Quan ens obrim a la divinitat, ens obrim a una dimensió desconeguda i sense nom. L’ateisme, en aquest sentit de despullament d’imatges, permet aquesta capacitat d’obertura que ens prepara per a la consciència total”.

El professor **Marcelo L. Cambroner**, director de l'Acadèmia Internacional de Filosofia i Institut de Filosofia "Edith Stein" de Granada, s'ha referit al sistema de castes i a l'anomenada "problemàtica jueva" com a causes de la decadència intel·lectual a Espanya. Cambroner ha recordat que "la transformació de la religió en ideologia és un fenomen creixent a la història" i la ideologia ha estat sempre "un instrument de poder i manipulació".

El món de l’art s’ha fet present a partir dels escrits estètics d’**Antoni Tàpies**. Precursor de l’informalisme, Tàpies és considerat un dels artistes més importants de la segona meitat del segle XX i el seu llegat, a més d’artístic, també és textual. En els sis llibres que publicà al llarg de la seva vida i desenvolupa les profundes connexions entre art i espiritualitat. Segons la doctorant **Eulàlia Tort**, “Tàpies considera que l’artista treballa com el místic i com aquest, ha de seguir els camins de l’ascens a través de la via prugativa i la contemplativa”. El sentit de l’art, doncs, “consisteix en desvetllar en els espectadors, a través de l’obra, la descoberta de la Realitat profunda, o, probablement, el que alguns anomenen Déu”. Finalment, **Ethan Quillen**, investigador de la Universitat d’Edinburgh sobre ateisme, ficció i religió ha presentat una ponència sobre la narrativa ateista en la literatura d’Ian Mc Ewan, autor de *Gossos negres* (Edicions 62, 1993) o *Amsterdam* (Empúries, 1999), guanyadora del Premi Booker del 1998.

Míriam Diez, directora de l’Observatori, ha explicat que l’objectiu del seminari és analitzar la presència de l’ateisme en la literatura contemporània europea. En aquest sentit, “l’Observatori Blanquerna pretén treure la religió de l’àmbit privat on ha quedat reclosa per situar-la de nou al bell mig de l’esfera pública”.